

02.05.2013

Zwolnienie z podatku dochodowego emerytów i rencistów?

Interpelacja nr 15137 do ministra finansów w sprawie zwolnienia emerytów i rencistów z konieczności płacenia podatku dochodowego od osób fizycznych

Zgłaszający	Marek Matuszewski
Adresat	minister finansów
Data wpływu interpelacji	05-03-2013
Data ogłoszenia interpelacji	21-03-2013 (posiedzenie nr 36)
Odpowiadający	Maciej Grabowski - podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów
Data wpływu odpowiedzi na interpelację	29-03-2013

Szanowny Panie Ministrze!

Środki pieniężne, jakimi dysponują polscy emeryci i renciści, są bardzo niskie, a po potrąceniu z nich podatku dochodowego od osób fizycznych wręcz są to kwoty "głodowe". Przy obecnym wzroście cen i wskaźniku inflacji ludzie ci często nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb, gdyż coroczna waloryzacja wysokości rent i emerytur jest niewystarczająca, a środki pieniężne netto, jakie pozostają do dyspozycji przeciętnego emeryta czy rencisty, są stanowczo zbyt niskie. Rozwiązaniem, przynajmniej częściowym, ww. problemu mogłoby być zwolnienie najbiedniejszych emerytów i rencistów z płacenia podatku dochodowego od osób fizycznych, co podniosłoby standard życia wyżej wymienionych.

W związku z tym proszę Pana Ministra o udzielenie odpowiedzi na następujące pytanie:

1. Czy Pan Minister zamierza podjąć działania mające na celu zwolnienie z konieczności płacenia podatku dochodowego od osób fizycznych emerytów i rencistów otrzymujących najniższe świadczenia?
2. Czy Ministerstwo Finansów przygotowuje jakieś inne rozwiązania mające na celu ułatwienie "finansowego bytu" polskich emerytów i rencistów?

Z poważaniem

Poseł Marek Matuszewski Zgierz, dnia 5 marca 2013 r.

Szanowna Pani Marszałek!

Odpowiadając na przekazaną przy piśmie z dnia 8 marca 2013 r., nr SPS-023-15137/13, interpelację pana posła Marka Matuszewskiego w sprawie zwolnienia emerytów i rencistów z konieczności płacenia podatku

dochodowego od osób fizycznych, uprzejmie informuję.

Istnienie państwa z jego rozwiniętymi funkcjami w dziedzinie socjalnej, kulturalnej, oświatowej itp. nie jest możliwe bez dysponowania odpowiednimi zasobami środków materialnych. Wspólne dobro wymaga odpowiedniego rozłożenia ciężarów niezbędnych, by państwo mogło istnieć i działać w interesie społeczeństwa. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) w art. 84 nakłada na każdego obowiązek ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków, określonych w ustawie. Powyższe stanowi urzeczywistnienie zasady sprawiedliwości społecznej i równości obywateli wobec prawa, o której mowa we wcześniejszych postanowieniach konstytucji, tj. w art. 2 i 32.

Uszczegółowieniem ogólnej zasady równości i sprawiedliwości społecznej jest m.in. sprawiedliwość podatkowa dotycząca sprawiedliwości obciążeń. Jej wyrazem jest powszechność i równość opodatkowania.

Na gruncie przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, zasadę powszechności opodatkowania wprowadza art. 9 ust. 1, zgodnie z którym opodatkowaniu podatkiem dochodowym podlegają wszelkiego rodzaju dochody z wyjątkiem dochodów enumeratywnie wymienionych przez ustawodawcę jako zwolnione od podatku bądź dochodów, od których minister finansów w oparciu o przepisy Ordynacji podatkowej zaniechał poboru podatku w drodze rozporządzenia.

W art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy jako odrębne źródło przychodów wskazano m.in. emerytury i renty. Świadczenia te podlegają opodatkowaniu według progresywnej skali podatkowej (art. 27 ust. 1 ustawy). Oznacza to, że podatnik uzyskujący wyższe dochody odprowadza większą część swojego dochodu w formie podatku niż podatnik uzyskujący niższe dochody.

Jednocześnie podatnicy rozliczający się z dochodów opodatkowanych przy zastosowaniu skali podatkowej, przy spełnieniu określonych w ustawie warunków, mają możliwość skorzystania z ulg i odliczeń podatkowych. W zależności od rodzaju zastosowanej ulgi podatnik ma prawo zmniejszyć odpowiednio swój dochód albo podatek, co w konsekwencji oznacza zmniejszenie kwoty podatku, którą ma obowiązek uiścić na rzecz budżetu państwa. Na przykład odliczeniu od dochodu podlegają wydatki na cele rehabilitacyjne poniesione przez podatnika będącego osobą niepełnosprawną (m.in. wydatki na zakup leków, których stosowanie zlecił lekarz specjalista, na opłacenie przewodników osób niewidomych I lub II grupy inwalidztwa, pobyt na turnusie rehabilitacyjnym, odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne).

Wiele regulacji adresowanych do obywateli żyjących w trudnej sytuacji materialnej zawiera katalog zwolnień przedmiotowych określony w art. 21 ust. 1 ustawy. Należy przy tym zaznaczyć, że zwolnienia przedmiotowe są wyjątkiem od zasady powszechności opodatkowania i ustawodawca wprowadza je jedynie w sytuacji wystąpienia szczególnej potrzeby wsparcia pożądaných społecznie celów. Dla przykładu na podstawie powyższego artykułu ustawy ze zwolnienia od podatku dochodowego korzystają świadczenia z pomocy społecznej, zapomogi otrzymane w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby, świadczenia otrzymywane przez emerytów lub rencistów w związku z łączącym ich uprzednio z zakładem pracy stosunkiem służbowym czy dodatki mieszkaniowe.

W świetle powyższego pragnę podkreślić, że zasady opodatkowania świadczeń emerytalnych i rentowych, podobnie jak cała ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych, zostały wypracowane w wyniku szerokiej, merytorycznej dyskusji społecznej oraz parlamentarnej i realizują konstytucyjną zasadę równości obywateli wobec prawa, gdyż nie stwarzają preferencji dla żadnej kategorii podatników.

Warto także zauważyć, że wraz z wprowadzeniem podatku od dochodów osobistych, w celu uniknięcia obniżenia dochodów osób fizycznych, krajowe emerytury oraz renty zostały ubruttowione, tj. podwyższone o kwotę należnego podatku w taki sposób, aby po potrąceniu podatku wypłacone świadczenie nie było niższe od świadczenia, jakie przysługiwało przed dniem 1 stycznia 1992 r.

Odnosząc się do postulatu pana posła w sprawie zwolnienia z opodatkowania najbiedniejszych emerytów i

rencistów, pragnę zauważyć, że wszelkie zmiany podatkowe z uwagi na konieczność zapewnienia stabilności budżetowej muszą być poprzedzone dyskusją i szczegółową analizą związanych z nimi kosztów i spodziewanych korzyści dla sektora finansów publicznych. Resort finansów odpowiada przede wszystkim za realizację dochodów i wydatków budżetu państwa. Podstawową funkcją podatków jest z kolei dostarczenie państwu dochodów na pokrycie wydatków związanych z jego wszechstronnymi zadaniami, w tym na ochronę zdrowia, opiekę społeczną czy ubezpieczenia społeczne. Ulgi, odliczenia i zwolnienia wprowadzone do systemu podatkowego stanowią natomiast rozwiązania wyjątkowe, gdyż są istotnym odstępstwem od zasady powszechności i sprawiedliwości opodatkowania.

Jednocześnie w związku z decyzją Rady Ecofin z dnia 7 lipca 2009 r. o istnieniu w Polsce nadmiernego deficytu i wydaniem zaleceń dotyczących jego redukcji, należy mieć na uwadze art. 112c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.), zgodnie z którym w okresie od dnia skierowania do Rzeczypospolitej Polskiej zaleceń, o których mowa w art. 126 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, do dnia ich uchylecia Rada Ministrów nie może przyjmować, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w art. 112d, projektów ustaw określających zwolnienia, ulgi i obniżki, których skutkiem finansowym może być zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów.

Zwolnienie z opodatkowania emerytur i rent lub wprowadzenie innych podatkowych rozwiązań mających na celu ułatwienie finansowego bytu polskich emerytów i rencistów skutkowałoby niewątpliwie znacznym ubytkiem dochodów budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Dla przykładu warto przywołać szacunki opracowane przy rozpatrywaniu złożonego w dniu 5 września 2012 r. przez grupę posłów Klubu Parlamentarnego Solidarna Polska projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (druk sejmowy nr 847), który został odrzucony w pierwszym czytaniu na 30. posiedzeniu Sejmu w dniu 14 grudnia 2012 r. Projekt ten zakładał rozszerzenie katalogu zwolnień przedmiotowych w podatku dochodowym od osób fizycznych o przychody z emerytur i rent, przy czym wysokość kwoty zwolnienia miała być zróżnicowana i uzależniona od wysokości świadczenia emerytalnego lub rentowego (np. 1000 zł w przypadku emerytury lub renty do 2000 zł miesięcznie, 900 zł w przypadku emerytury lub renty powyżej 2000 zł, ale nie wyższej niż 2100 zł miesięcznie itd.). Szacunki skutków dla sektora finansów publicznych wprowadzenia ww. regulacji, dokonane przez Ministerstwo Finansów przy użyciu podatkowo-swiadczeniowego modelu mikrosymulacyjnego*) w warunkach roku 2013, wskazywały na niższe wpływy z tytułu podatku dochodowego w wysokości 10,4 mld zł oraz 6,3 mld zł niższe wpływy z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne. Oznacza to, iż oszacowany łączny ubytek dochodów sektora finansów publicznych wyniósłby 16,7 mld zł w warunkach roku 2013.

W świetle powyższego pragnę poinformować, że przepisy ustaw podatkowych uwzględniają sytuację emerytów i rencistów w stopniu, w jakim pozwala na to obecny stan finansów publicznych, i obecnie w Ministerstwie Finansów nie są prowadzone prace w zakresie postulowanym przez pana posła.

Z poważaniem

Maciej Grabowski - podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów

www.podatki.biz